

Pilar III 31.12.2024

Innhald

Innleiing	2
1. Erklæringar	3
1.1. Risikostyringa	3
1.2. Risikoprofil.....	3
2. Nøkkeltal.....	4
2.1. Risikovekta eksponeringsbeløp.....	4
3. Mål og retningslinjer for risikostyring	4
3.1. Overordna styring og kontroll av risiko.....	4
3.2. Organisering og ansvar.....	5
3.3. Styring og kontroll av enkeltrisikoar	6
4. Godtgjerslepolitikk	6
4.1. Avgjerdsprosess og samansetning	6
4.2. Kvantitative opplysningar om godtgjersle	6
4.2.1. Garantert variabel godtgjersle og særskilte utbetalingar	6
4.2.2. Utsett godtgjersle.....	6
4.2.3. Godtgjersle over 1 million euro.....	7
5. Eigarinteresser i bustadkredittføretak	7

Innleiing

Dette pilar 3-dokument er utarbeidd for å supplera årsrapporten per 31.12.2024 med andre opplysningar som skal verta offentleggjort i samsvar med åttande del i kapitalkravforordninga (CRR).

Finanstilsynet har vurdert at Luster Sparebank skal verta kategorisert som eit mindre og ikkje-komplekst føretak. Banken har ikkje utskrive eigenkapitalbevis, og skal offentleggjera informasjon på årleg basis.

Mindre og ikkje-komplekse føretak skal offentleggjera informasjon etter krava i CRR artikkel 433b, noko som er følgjande opplysningar:

- artikkel 435 nr. 1, bokstav a), e) og f)
- artikkel 438 nr. 1, bokstav d)
- artikkel 450 nr. 1, bokstav a) til d) og h) til j)
- artikkel 447

I tilfelle der opplysningar ikkje er gitt i dette dokumentet vert det vist til årsrapporten til banken.

Opplysningar som gjeld kapitaldekning, er gitt på grunnlag av den konsoliderte stillinga til banken. Banken konsoliderer eigardelane i Verd Boligkreditt AS på 4,02 % og Brage Finans AS på 1,64 % for kapitaldekningsformål. Eigardelane inngår i samarbeidande grupper der det er krav til forholdsmessig konsolidering. Andre opplysningar gjeld berre Luster Sparebank.

Pilar 3-rapportar og års- og kvartalsrapportar vert publiserte løpande på nettsida til banken.

Alle beløp i dokumentet er angitt i tusen kroner per 31.12.2024 med mindre noko anna er angitt.

1. Erklæringar

Styret i Luster Sparebank stiller seg bak dei skildringane som er gitt i dette dokumentet og årsrapport for 2024 vedrørande risikostyringa til banken og risikoprofil, og gir med dette følgjande erklæringar om banken sin risikostyring og risikoprofil.

1.1. Risikostyringa

Risikostyringa til banken er effektiv og passande set ut frå storleiken, forretningsmodellen og verksemdsområda til banken. Risikostyringssystema er tilstrekkelege i forhold til vedteken risikoappetitt, risikoprofil og strategi.

1.2. Risikoprofil

Bankverksemda har hovudvekt på finansiering, sparing og betalingstenester til person- og bedriftsmarknaden i Luster Kommune og tilgrensande kommunar. Banken har som strategisk hovudmål å vera ein lønnsam og sjølvstendig bank. Risikoeksponeringane til banken skal sikra ei sunn og langsiktig avkastning utan at banken vert utsett for risiko som truar banken sin eksistens verken på kort eller lang sikt.

Den samla risikotoleransen til banken er låg til moderat. For å sikra finansiell robustheit og langsiktig overlevingsevne i samsvar med strategien har styret fastsett rammer og retningslinjer for risikoeksponering. Forretningsmodellen er innretta mot å ta kalkulert kredittrisiko, samtidig som andre risikoar i forretningsverksemda vert avgrensa til eit forsvarleg nivå. Banken ønskjer å minimera operasjonell risiko gjennom formålstenlege prosessar og kontrollrutinar. Likviditets- finansierings- og marknadsrisiko vert halden på eit forsvarleg nivå gjennom tydelege rammer for plasseringar og finansieringsstruktur. Status i høve interne rammer vert rapportert løpande til styret. Den overordna risikoprofilen til banken er for alle risikotypar på linje med eller lågare enn den vedtekne risikotoleransen styret har vedteke.

2. Nøkkeltal

		a	e
EU KM1		31.12.2024	31.12.2023
	Tilgjengelig egenkapital (beløp)		
1	Ren kjernekapital	761 376	703 093
2	Kjernekapital	774 490	712 437
3	Total kapital	789 729	724 405
	Risikovektede eksponeringsbeløp		
4	Sum risikovektede eksponeringsbeløp	3 057 657	2 815 708
	Kapitaldekning (i prosent av risikovektede eksponeringsbeløp)		
5	Ren kjernekapitaldekning (%)	24,9 %	25,0 %
6	Kjernekapitaldekning (%)	25,3 %	25,3 %
7	Kapitaldekning (%)	25,8 %	25,7 %
	Tilleggskrav til ansvarlig kapital for å håndtere andre risikoer enn risikoen for overdreven gjeldsoppbygging (i prosent av risikovektet eksponeringsbeløp)		
EU 7a	Tilleggskrav til ansvarlig kapital for å håndtere andre risikoer enn risikoen for overdreven gjeldsoppbygging (%)	2,1 %	0,0 %
EU 7b	hvorav: skal bestå av ren kjernekapital (prosentpoeng)	1,2 %	0,0 %
EU 7c	hvorav: skal bestå av kjernekapital (prosentpoeng)	1,6 %	0,0 %
EU 7d	Samlede SREP-krav til ansvarlig kapital (%)	10,1 %	8,0 %
	Kombinert bufferkrav (i prosent av risikovektede eksponeringsbeløp)		
8	Bevaringsbuffer (%)	2,5 %	2,5 %
EU 8a	Bevaringsbuffer som følge av makro- eller systemrisiko fastsatt av en medlemsstat (%)		
9	Foretaksspesifikk motsyklisk kapitalbuffer (%)	2,5 %	2,5 %
EU 9a	Systemrisikobuffer (%)	4,5 %	4,5 %
10	Global systemviktighetsbuffer (%)		
EU 10a	Systemviktighetsbuffer (%)		
11	Kombinert bufferkrav (%)	9,5 %	9,5 %
EU 11a	Samlet kapitalkrav (%)	19,6 %	17,5 %
12	Tilgjengelig ren kjernekapital (CET1) etter oppfyllelse av samlede SREP-krav til ansvarlig kapital (%)	5,3 %	7,5 %
	Uvektet kjernekapitalandel		
13	Sum eksponeringsmål	6 074 000	5 759 394
14	Uvektet kjernekapitalandel (%)	12,8 %	12,4 %
	Tilleggskrav til ansvarlig kapital for å håndtere risikoen for overdreven gjeldsoppbygging (i prosent av risikovektet eksponeringsbeløp)		
EU 14a	Tilleggskrav til ansvarlig kapital for å håndtere risikoen for overdreven gjeldsoppbygging (%)		
EU 14b	hvorav: skal bestå av ren kjernekapital (prosentpoeng)		
EU 14c	Samlede SREP-krav til uvektet kjernekapitalandel (%)	3,0 %	3,0 %
	Bufferkrav til uvektet kjernekapitalandel og samlet krav til uvektet kjernekapitalandel (i prosent av det samlede eksponeringsmålet)		
EU 14d	Bufferkrav til uvektet kjernekapitalandel (%)		
EU 14e	Samlet krav til uvektet kjernekapitalandel (%)	3,0 %	3,0 %
	Likviditetsreserve		
15	Sum likvide midler av høy kvalitet (HQLA) (vektet verdi – gjennomsnitt)	316 345	295 216
EU 16a	Utbetalinger – sum vektet verdi	333 842	292 483
EU 16b	Innbetalinger – sum vektet verdi	221 575	182 296
16	Sum netto utbetalinger (justert verdi)	112 267	110 186
17	Likviditetsreserve (LCR) (%)	282 %	268 %
	Net Stable Funding Ratio		
18	Sum tilgjengelig stabil finansiering	4 187 784	3 975 696
19	Sum nødvendig stabil finansiering	2 964 364	2 702 709
20	NSFR (%)	141,3 %	147,1 %

2.1. Risikovekta eksponeringsbeløp

		Risikovektede eksponeringsbeløp (RWEAs)		Totalkapitalkrav
		a	b	c
EU OV1		31.12.2024	31.12.2023	31.12.2024
1	Kredittrisiko (ekskludert motpartsrisiko)	2 779 165	2 574 777	222 333
2	Hvorav standardmetoden	2 779 165	2 574 777	222 333
23	Operasjonell risiko	282 958	241 052	22 637
EU	Hvorav basismetoden	280 276	236 819	22 422
EU	Hvorav sjablonmetoden	2 682	4 234	215
29	Totalt	3 062 123	2 815 829	244 970

3. Mål og retningslinjer for risikostyring

3.1. Overordna styring og kontroll av risiko

God risiko- og kapitalstyring er eit av dei mest sentrale verkemidla i verdiskapinga til banken. Styret i Luster Sparebank har ei målsetjing om at risikoprofilen til banken skal vera låg til moderat.

Risikostyringa i banken tek utgangspunkt i det definerte strategiske målbiletet slik dette kjem fram gjennom strategiplanen. Banken har etablert risikostrategiar for kvart område med konkretiserte styringsmål og rammar for dei enkelte risikoområda. Relevante måltal vert rapporterte til styret på månadleg og kvartalsvis basis. Risikostrategiane vert reviderte minst årleg. I samband med internkontrollprosessen vert alle delar av bankverksemda vurdert. Med utgangspunkt i risikoen knytt til kvar enkelt del av verksemda er det sett i verk naudsynte kontrolltiltak for å gje rimeleg visse for at arbeidsprosessar og rutinar vert utførte innanfor ein akseptabel risiko.

Styringsmål og rammer nedfelt i risikostrategiane til banken skal bidra til å sikra lønnsemda til banken både på kort og lang sikt. Formålet er å unngå for store risikokonsentrasjonar i verksemda som ved ei ugunstig utvikling kan bidra til å trua lønnsemda, likviditeten og soliditeten til banken.

3.2. Organisering og ansvar

Ansaret og gjennomføring av risikostyringa og internkontrollen til banken er delt mellom styret, leiinga og dei operative einingane i banken.

Styret skal godkjenna og regelmessig vurdere retningslinjer for kva og kor mykje risiko banken skal ta. Styret skal fastsetja dei overordna rammene, gje fullmakter og sørgja for at det vert utarbeidd retningslinjer for risikostyringa i banken, under dette etiske retningslinjer. Styret har ansvar for å sørgja for at banken er tilstrekkeleg kapitalisert ut frå regulatoriske krav, og dessutan sjå til at banken har ein soliditet og likviditet som er tilstrekkeleg ut frå ønskt risiko og bankverksemda elles. Styret er vidare ansvarleg for å fastsetja beredskaps- og kontinuitetsplanar for å sikra at drifta kan førast vidare og at tap vert avgrensa ved vesentlege uventa hendingar.

Det samla styret i banken er banken sitt revisjons- og risikoutval (RRU). Det overordna ansvaret for revisjonsutvalet i tillegg til rekneskapsrapporteringsprosessen er å overvaka systema for internkontroll og risikostyring samt banken si finansielle rapportering.

Styret til banken vert valt av generalforsamlinga i samsvar med vedtektene til banken og tilhøyrande valinstruks. I samsvar med valinstruksen bør styret vera samansett slik at det varettek interessene til dei ulike kundegruppene samtidig som det dekkjer behovet for fagleg kompetanse, kapasitet og mangfald. Mangfaldig samansetning av styret er viktig for å sikra sjølvstendige meningar og kritiske innvendingar blant styremedlemmene. Dette kan bidra til å sikra god utfordring og overvaking av leiingsavgjerder. Styret til banken består av representantar frå ulike yrkes- og aldersgrupper, og kvart kjønn skal vera representert med minst 40 %. Banken vurderer at styret i samsvar med valinstruks dekkjer behovet for fagleg kompetanse, kapasitet og mangfald, og strevar etter ved val å halda oppe eller auka mangfaldet.

Adm. banksjef har ansvaret for den overordna risikostyringa, under dette også ansvar for at det vert implementert effektive risikostyringssystem i banken, og at risikoeksponeringa vert overvaka. Adm. banksjef er vidare ansvarleg for delegering av fullmakter og rapportering til styret.

Alle leiarar har ansvar for å styra risiko og sikra god risikostyring og internkontroll innanfor eige område i tråd med den vedtekte risikoprofilen til banken. For å sikra god økonomisk og administrativ styring, skal kvar enkelt leiar ha naudsynt kunnskap og kompetanse om vesentlege risikoforhold innanfor eige område.

Leiar risikostyring og compliance har ansvar for uavhengig kontroll av risiko og risikostyring for alle risikoområde, inkl. risiko for at banken ikkje oppfyller forpliktingar etter lov og forskrift. Funksjonen rapporterer direkte til styret, og kan ikkje verta avsett utan samtykke frå styret.

Eksternrevisor etterprøver om rutinar og retningslinjer vert etterlevde, og dessutan vurderer om modellverket til banken knytt til risiko- og kapitalstyring gir eit rett uttrykk for den samla risiko- og kapitalsituasjonen for

banken. Ekstern revisor utarbeider årleg uavhengige stadfestingar av banken sin internkontroll, godtgjersleordning og ICAAP-/ILAAP-prosess.

3.3. Styring og kontroll av enkeltrisikoar

For forhold knytt til styring og kontroll av kvar enkelt risikokategori vert det vist til følgjande notar i årsrapporten til banken for 2024:

Note 4 - Kapitalstyring og kapitaldekning

Note 5 - Risikostyring

Note 16 - Kredittrisiko

Note 24 - Likviditetsrisiko

Note 25 - Renterisiko

Note 26 - Valutarisiko

4. Godtgjerslepolitikk

4.1. Avgjerdsprosess og samansetning

Det øvste styringsorganet i Luster Sparebank er generalforsamlinga. Generalforsamlinga fastset godtgjersle til styret, banken sine tillitsvalde og revisor, og vel revisor eller revisjonsfirma.

Styret i banken fastset årleg retningslinjer for godtgjersle til dei tilsette i banken. Banken hadde ikkje eige godtgjersleutval per 31.12.2024, då den på dette tidspunktet kom under grensene som er fastsette i finansføretaksforskrifta § 15-3. Det vert innhenta årleg attestasjonsfråsegn om godtgjersleordninga frå bankens eksternrevisor. Formålet med godtgjersleordninga er å bidra til å fremja og stimulera til god styring av og kontroll av banken sin risiko. Den skal vidare ikkje stimulera til auka risikotaking og bidra til å unngå interessekonfliktar. Godtgjersleordninga gjeld for alle tilsette. Banken har ei godtgjersleordning som etter vurderinga til styret er i samsvar med det overordna målet, risikotoleransen og dei langsiktige interessene til banken.

Styret har fastsett eit sett med resultatmål som utgjer grunnlaget for ei bonusordning som omfattar alle tilsette. Ordninga er i samsvar med Finanstilsynet sitt rundskriv 2/2020. Kriterium som vert lagt til grunn i bonusordninga følgjer av dei strategiske målsetjingane til banken. Banken har som prinsipp at ingen tilsette skal ha noko form for variabel godtgjersle ut over felles bonus.

4.2. Kvantitative opplysningar om godtgjersle

Det vert vist til følgjande note i banken sin årsrapport for 2024:

Note 10 – Lån og godtgjersle til tillitsvalde og leiande personar

4.2.1. Garantert variabel godtgjersle og særskilte utbetalingar

Det er ikkje føreteke særskilte utbetalingar i samband med nyttilsettingar, sluttgodtgjersle eller tildelt garantert variabel godtgjersle i 2024.

4.2.2. Utsett godtgjersle

Banken har ikkje uteståande utsett godtgjersle utover det som følgjer av den generelle bonusordninga for alle tilsette.

4.2.3. Godtgjersle over 1 million euro

Ingen har motteke godtgjersle frå banken på meir enn 1 million euro.

5. Eigarinteresser i bustadkredittføretak

Offentleggjing etter finansføretaksforskrifta § 11-10.

			Beløp i tusen eller %
a	Overføringsgrad: Samlet portefølje overført og formidlet til Verd boligkreditt AS i prosent av samlede utlån til personmarked på bankens balanse + overført boligkreditt		24,7 %
b	Gjennomsnittlig belåningsgrad for boligkreditt hos Verd boligkreditt AS		43,6 %
c	Overpantsettelsesgrad i sikkerhetsmassen		118 %
d	Tellende sikkerhetsmasse andel av sikkerhetsmasse totalt		100 %
e	Trukket og ubenyttet engasjementsbeløp overfor kredittforetaket	Likviditetsfasiliteter	N/A
		Garantier	N/A
		Trekkrettigheter	N/A
f	Bokført verdier i kredittforetaket	OMF	26 832 795
		Aksjer	1 687 252
		Fondsobligasjoner	200 235
		Ansvarlig lånekapital	265 268
		Annen usikret finansiering	3 422 000
g	Andre forpliktelser overfor kredittforetaket som følge av aksjonæravtaler og lignende		*

*) Banken pliktar å tilføra kredittføretaket naudsynt ansvarleg kapital (CET1, AT1 og T2) for å tilfredsstilla dei til ei kvar tid gjeldande kapitalkrava, tilsvarande sin eigardel i føretaket